WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 15 września 2011 r.*

W sprawie C-264/09

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 226 WE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 14 lipca 2009 r.,

Komisja Europejska, reprezentowana przez O. Beynet, oraz przez F. Hoffmeistera oraz J. Javorskiego, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Republice Słowackiej, reprezentowanej przez B. Ricziovą, działającą w charakterze pełnomocnika,

strona pozwana,

* Język postępowania: słowacki.

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: A. Tizzano, prezes izby, J.J. Kasel, A. Borg Barthet (sprawozdawca), E. Levits i M. Berger, sędziowie,

rzecznik generalny: N. Jääskinen,
sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając procedurę pisemną,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 15 marca 2011 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 W skardze Komisja Wspólnot Europejskich wnosi do Trybunału o stwierdzenie, że nie zapewniając wolnego od dyskryminacji dostępu do systemu przesyłowego, Republika Słowacka uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na podstawie art. 20 ust. 1 i art. 9 lit. e) dyrektywy 2003/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia

26 czerwca 2003 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylającej dyrektywę 96/92/WE (Dz.U. L 176, s. 37).

Ramy prawne

Umowa pomiędzy Konfederacją Szwajcarską a Czeską i Słowacką Republiką Federacyjną w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji

2 Zgodnie z art. 1 ust. 1 umowy zawartej w dniu 5 października 1990 r. pomiędzy Konfederacją Szwajcarską a Czeską i Słowacką Republiką Federacyjną w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji (zwanej dalej „umową w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji") pojęcie „inwestor" oznacza:

„[…]

(b) podmioty prawa, w tym spółki, spółki zarejestrowane, spółki osobowe lub inne organizacje, utworzone lub zorganizowane w inny sposób zgodnie z ustawodawstwem tej Umawiającej się Strony, posiadające siedzibę oraz jednocześnie prowadzące rzeczywistą działalność gospodarczą na jej terytorium;

[…]".

3 Zgodnie z art. 1 ust. 2 tej umowy pojęcie „inwestycja" obejmuje wszelkie rodzaje aktywów, w szczególności:

„[…];

(c) roszczenia [pieniężne] i prawa do wszelkich świadczeń mających wartość ekonomiczną;

[…]".

4 Artykuł 4 tej umowy, zatytułowany „Ochrona, traktowanie", stanowi:

„[…]

(2) Każda z Umawiających się Stron zapewni na swoim terytorium sprawiedliwe i równe traktowanie inwestycji inwestorów drugiej Umawiającej się Strony […].

[…]".

5 Zgodnie z brzmieniem art. 6 tej umowy, zatytułowanego „Wywłaszczenie, odszkodowanie":

„(1) Żadna z Umawiających się Stron nie podejmie bezpośrednio lub pośrednio działań wywłaszczeniowych, nacjonalizacyjnych lub innych działań o takim samym charakterze lub równoważnym skutku w stosunku do inwestycji należących do

inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, chyba że działania te zostaną podjęte w interesie publicznym i nie będą miały charakteru dyskryminacyjnego i będą podjęte zgodnie z właściwą procedurą prawną oraz za skutecznym i właściwym odszkodowaniem […].

[…]".

Traktat karty energetycznej

6 Zgodnie z art. 10 ust. 1 Traktatu karty energetycznej, podpisanego w Lizbonie w dniu 17 grudnia 1994 r. (zwanego dalej „TKE"), zatwierdzonego w imieniu Wspólnot Europejskich decyzją Rady i Komisji 98/181/WE, EWWiS, Euroatom z dnia 23 września 1997 r. w sprawie zawarcia przez Wspólnoty Europejskie Traktatu karty energetycznej i Protokołu do karty energetycznej, w sprawie efektywności energetycznej i związanych z nią aspektów środowiskowych (Dz.U. 1998, L 69, s. 1):

„Każda z Umawiających się Stron będzie, zgodnie z postanowieniami niniejszego traktatu, popierać i tworzyć stabilne, sprawiedliwe, sprzyjające i przejrzyste warunki dla inwestorów z innych Umawiających się Stron dla dokonywania inwestycji na swoim obszarze. Takie warunki obejmują zobowiązanie zawsze uczciwego i sprawiedliwego traktowania inwestycji inwestorów z innych Umawiających się Stron. Inwestycje te będą również korzystały ze stałej ochrony i zabezpieczeń, a żadna Umawiająca się Strona nie będzie w jakikolwiek sposób pogarszała, przez nieuzasadnione lub dyskryminacyjne środki, możliwości zarządzania, utrzymania, użytkowania, posiadania lub dysponowania nimi. Inwestycjom takim w żadnym razie nie można przyznać gorszego traktowania niż wymagane przez prawo międzynarodowe, łącznie z postanowieniami traktatowymi. Każda Umawiająca się Strona będzie przestrzegać zobowiązań, jakie przyjęła na siebie w odniesieniu do inwestora lub inwestycji inwestora z dowolnej innej Umawiającej się Strony".

7 Zgodnie z art. 13 tego traktatu, zatytułowanym „Wywłaszczenie”:

„1. Inwestycje inwestorów Umawiającej się Strony na obszarze którejkolwiek innej Umawiającej się Strony nie będą nacjonalizowane, wywłaszczane lub poddawane działaniu bądź działaniom mającym skutek równoznaczny z nacjonalizacją lub wywłaszczeniem (zwanych dalej »wywłaszczeniem«), chyba że takie wywłaszczenie jest:

a) [przeprowadzane] w celu, który leży w interesie publicznym;

b) niedyskryminacyjne;

c) przeprowadzone zgodnie z właściwym postępowaniem prawnym;

oraz

d) połączone z wypłatą bezzwłocznego, adekwatnego i skutecznego odszkodowania.

Odszkodowanie takie będzie równe godziwej wartości rynkowej wywłaszczonej inwestycji z okresu bezpośrednio przed wywłaszczeniem lub przed czasem (zwanym dalej »dniem oszacowania«), gdy zagrożenie wywłaszczeniem stało się wiadome w taki sposób, że wpłynęło to na wartość inwestycji.

Taka godziwa wartość rynkowa będzie, na prośbę inwestora, wyrażona w swobodnie wymienialnej walucie, w oparciu o rynkowy kurs wymiany, aktualny dla tej waluty w dniu oszacowania. Odszkodowanie będzie także obejmowało odsetki obliczone według komercyjnej stopy procentowej, ustalonej zgodnie z zasadami rynkowymi za okres od dnia wywłaszczenia do dnia płatności.

[…]".

Uregulowania Unii

8 Zgodnie z art. 2 Aktu dotyczącego warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej (Dz.U. 2003, L 236, s. 33) „[…] nowe państwa członkowskie są związane postanowieniami Traktatów założycielskich i aktów przyjętych przez instytucje […] przed dniem przystąpienia; postanowienia te są stosowane w nowych państwach członkowskich zgodnie z warunkami określonymi w tych Traktatach i w niniejszym Akcie".

9 Artykuł 9 lit e) dyrektywy 2003/54 stanowi:

„Każdy operator systemu przesyłowego jest odpowiedzialny za:

[…]

e) zapewnianie braku dyskryminacji między użytkownikami systemu lub grupami użytkowników systemu, w szczególności na korzyść przedsiębiorstw z nim powiązanych;

[…]".

10 Artykuł 20 ust. 1 tej dyrektywy przewiduje:

„Państwa członkowskie zapewniają wdrożenie systemu dostępu strony trzeciej do systemu przesyłowego i dystrybucyjnego opartego na opublikowanych taryfach, mającego zastosowanie do wszystkich uprawnionych odbiorców i stosowanego obiektywnie, bez dyskryminacji w odniesieniu do użytkowników systemu. Państwa członkowskie zapewniają, że te taryfy lub metody stosowane do ich obliczania są zatwierdzane przed ich wejściem w życie zgodnie z art. 23, a także zapewniają publikację tych taryf i metod – w przypadku gdy tylko metody zostają zatwierdzone – przed ich wejściem w życie".

Okoliczności powstania sporu i postępowanie poprzedzające wniesienie skargi

11 W dniu 27 października 1997 r. Aare-Tessin AG für Elektrizität (zwana dalej „ATEL") ? przedsiębiorstwo z siedzibą w Olten (Szwajcaria) oraz Slovenské elektrárne a.s. (zwana dalej „Slovenské elektrárne"), z siedzibą w Bratysławie (Słowacja), której następcą prawnym stała się Slovenská elekrtrizačná prenosová sústava, a.s. (zwana dalej „SEPS"), działająca w charakterze operatora słowackiego systemu przesyłowego, zawarły umowę uznania prawa przesyłania w ramach sieci wysokiego napięcia należącej do Slovenské elektrárne a.s. na Słowacji (zwaną dalej „sporną umową"). Zgodnie z art. 3 tej umowy SEPS przyznała ATEL gwarantowane prawo przesyłania energii elektrycznej o mocy 300 MW, pomiędzy Polską a Węgrami, od dnia 1 października

1998 r. do dnia 30 września 2014 r. ATEL mogła swobodnie dysponować swoim prawem.

12 Służące ATEL prawo przesyłania było świadczeniem wzajemnym względem jej udziału finansowego ? przekraczającego 50% całkowitych kosztów ? budowy linii przesyłowej, na której korzystała z tego prawa.

13 Upomniawszy Republikę Słowacką, Komisja skierowała do niej w dniu 15 grudnia 2006 r. uzasadnioną opinię, w której uznała, że rezerwując zdolność przesyłową na poziomie „łączenia SEPS" na liniach łączących sieć słowacką z siecią polską i węgierską, Republika Słowacka uchybiła zobowiązaniom wynikającym z dyrektywy 2003/54.

14 Pismem z dnia 9 lutego 2007 r. Republika Słowacka udzieliła odpowiedzi na uzasadnioną opinię, podnosząc, że sporna umowa nie była umową na udzielenie uprzywilejowanego dostępu, ale umową inwestycyjną. Republika Słowacka wskazała jednocześnie, że mimo negocjacji prowadzonych w celu rozwiązania lub zmiany tej umowy, ATEL nalegała na jej wykonanie oraz przestrzeganie umowy w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji.

15 Uznając, iż Republika Słowacka nie usunęła zarzucanego uchybienia, Komisja podjęła decyzję o wniesieniu niniejszej skargi.

W przedmiocie skargi

Argumentacja stron

16 Komisja podnosi po pierwsze, że Republika Słowacka uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 9 lit. e) i art. 20 ust. 1 dyrektywy 2003/54, które wymagają zapewnienia wolnego od dyskryminacji dostępu do systemu przesyłowego.

17 Zdaniem Komisji prawo przesyłania przyznane ATEL przez SEPS na zasadach preferencyjnych do dnia 30 września 2014 r. nadaje jej uprzywilejowaną pozycję względem innych użytkowników systemu.

18 Komisja wskazuje po drugie, że wbrew twierdzeniom Republiki Słowackiej, naruszenia przytoczonej dyrektywy nie może uzasadniać art. 307 akapit pierwszy WE. Postanowienie to bowiem znajduje zastosowanie wyłącznie w przypadku niezgodności między zobowiązaniami państw przystępujących, wynikającymi z umów zawartych przed datą ich przystąpienia do Unii Europejskiej a prawem wspólnotowym. Zdaniem Komisji mianowicie nie zachodzi żadna niezgodność pomiędzy umową w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji a prawem wspólnotowym. Poza tym umowa ta nie zobowiązywała w żaden sposób Republiki Słowackiej do dalszego stosowania spornej umowy. Przeciwnie, miała ona całkowitą swobodę, aby wypowiedzieć umowę w celu realizacji zobowiązań wynikających z dyrektywy 2003/54.

19 Po trzecie, Komisja podnosi, że mając na względzie fakt, iż art. 4 ust. 2 oraz art. 6 spornej umowy nie wymagały, by umowa ta obowiązywała do dnia jej wygaśnięcia w dniu 30 września 2014 r., nie istniało żadne zobowiązanie, w rozumieniu art. 307

akapit pierwszy WE, które uniemożliwiałoby Republice Słowackiej rozwiązanie tej umowy i ustanowienie wolnego od dyskryminacji dostępu do systemu przesyłowego, zgodnie z dyrektywą 2003/54.

20 W odpowiedzi na skargę Republika Słowacka uznała po pierwsze, że sporna umowa nie jest dyskryminująca względem innych podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na słowackim rynku energii elektrycznej.

21 Po drugie, Republika Słowacka jest zdania, iż należy uznać, że sporna umowa nie stanowi umowy priorytetowego dostępu do systemu przesyłowego, ale umowę inwestycyjną. Precyzuje ona, że prawo przesyłania jest jedynie szczególną formą wynagrodzenia za inwestycję poczynioną przez ATEL na podstawie umowy oraz że samo cofnięcie gwarancji prawa przesyłania byłoby dyskryminacją tej spółki względem innych podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na tym rynku. Takie cofnięcie bowiem poddawałoby ATEL tym samym warunkom co inne podmioty gospodarcze prowadzące działalność na tym rynku, podczas gdy podmioty te nie dokonały żadnej inwestycji na rzecz słowackiego systemu przesyłowego. Byłoby to równoznaczne z pozbawieniem tej spółki jej praw, bez odpowiedniej rekompensaty, co byłoby nie tylko sprzeczne ze sporną umową, ale również z TKE, który jest integralną częścią prawa wspólnotowego.

22 Jeśli chodzi, po trzecie, o ochronę inwestycji poczynionej przez ATEL, Republika Słowacka, powołując się na TKE podnosi, że traktat ten wyklucza taką wykładnię dyrektywy 2003/54, która wymagałaby cofnięcia gwarancji prawa przesyłania, z którego korzysta ATEL, ponieważ dyrektywa ta nie może powodować szkody w stosunku do praw inwestorów gwarantowanych na mocy TKE. Wykładnia dyrektywy 2003/54, za jaką opowiada się Komisja, skutkowałaby tym, iż w przypadku ewentualnego polubownego rozstrzygania sporu, ATEL mogłaby twierdzić, iż cofnięcie prawa do przesyłania bez stosowanej rekompensaty stanowiło naruszenie postanowień w zakresie

wywłaszczenia (art. 13 TKE), naruszenie prawa do sprawiedliwego i lojalnego traktowania (art. 10 TKE) oraz naruszenie klauzuli umownej zawartej w spornej umowie (art. 10 ust. 1 zdanie ostatnie TKE).

23 Po czwarte, Republika Słowacka podnosi, że mimo iż cofnięcie gwarancji prawa do przesyłania nie spełniało przesłanek bezpośredniego wywłaszczenia i nawet jeśli decyzja taka została podjęta w interesie publicznym, ATEL mogła wykazać, iż miało miejsce pośrednie wywłaszczenie dokonane na podstawie przepisów wykonawczych, które mogło być przeprowadzone wyłącznie z zachowaniem wszystkich przesłanek wywłaszczenia, w tym wypłaty rekompensaty na rzecz danego inwestora.

24 Po piąte, to państwo członkowskie uważa za bezpodstawne twierdzenia Komisji, jakoby, po pierwsze, rozwiązanie spornej umowy nie było sprzeczne z postanowieniami art. 4 ust. 2 umowy w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji, wymagającymi sprawiedliwego i równego traktowania, skoro ATEL mogła przewidzieć wejście Republiki Słowackiej do Unii oraz liberalizację rynku energii, a po drugie, jakoby Republika Słowacka nie zobowiązała się względem Konfederacji Szwajcarskiej, iż nie wprowadzi zmian w przepisach, które mogłyby powodować rozwiązanie spornej umowy przed terminem jej wygaśnięcia w dniu 30 września 2014 r.

25 W replice Komisja podnosi, że są pozbawione podstaw argumenty Republiki Słowackiej, zgodnie z którymi, po pierwsze, naruszenie ustało, ponieważ obowiązująca praktyka uległa zmianie z dniem 1 stycznia 2008 r. z takim skutkiem, że od tej daty ATEL nie korzystała z priorytetowego dostępu do systemu przesyłowego, a po drugie, zmiana spornej umowy wymagałaby przyznania odszkodowania na podstawie prawa międzynarodowego, co byłyby kosztowne.

26 Komisja podnosi w tym zakresie, po pierwsze, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem praktyka administracyjna nie może położyć kresu naruszeniu, w sytuacji gdy wiążące przepisy sprzeczne z prawem wspólnotowym pozostają w mocy. Komisja dodaje, że w niniejszej sprawie naruszenie trwało tak długo, jak długo sporna umowa nie uległa zmianie lub rozwiązaniu. Po drugie, Komisja zaznacza, że zgodnie z przepisami prawa międzynarodowego lub prawa krajowego przedsiębiorstwa mają prawo do rekompensaty z powodu utraty praw nabytych w drodze umowy, na których opiera się preferencyjne traktowanie wynikające z poczynionych przez nie inwestycji.

27 Komisja wywodzi stąd, że zważywszy na fakt, iż Republika Słowacka nie zdołała wykazać, by dyrektywa 2003/54 była sprzeczna z TKE – jej argumentacja, oparta na art. 307 WE, dotyczącym zobowiązań międzynarodowych Wspólnoty Europejskiej, jest chybiona.

28 Odnosząc się do argumentu podniesionego przez Republikę Słowacką, zgodnie z którym rozwiązanie spornej umowy byłoby sprzeczne z art. 4 ust. 2 umowy w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji, ponieważ nie stanowiłoby sprawiedliwego i równego tratowania, Komisja podnosi, iż żaden inwestor nie może mieć uzasadnionych oczekiwań, że ramy prawne pozostaną niezmienne, dodając że rozważni inwestorzy wiedzą lub powinni wiedzieć, że oddziaływanie przystąpienia Republiki Słowackiej do Unii na jej sytuację prawną będzie znaczne. Artykuł 4 ust. 2 tej umowy nie zobowiązuje zatem w żaden sposób Republiki Słowackiej do utrzymania dyskryminującego dostępu do systemu przesyłowego, takiego jaki wynika ze spornej umowy.

Ocena Trybunału

29 Obrona Republiki Słowackiej opiera się zarówno na TKE, jak i na umowie w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji.

30 Mając na względzie, że wskazana umowa odnosi się bezpośrednio do ochrony inwestycji, należy rozważyć obronę Republiki Słowackiej opartą na tej umowie.

31 Umowa w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji została zawarta w dnu 5 października 1990 r., tj. przed przystąpieniem Republiki Słowackiej do Unii, które nastąpiło dopiero w dniu 1 maja 2004 r. Umowa ta, wiążąca Republikę Słowacką w zakresie inwestycji realizowanych na jej terytorium, zawiera postanowienia, które zapewniają ochronę inwestycji poczynionych przez inwestorów szwajcarskich na Słowacji.

32 W konsekwencji, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 77 opinii, jeżeli na mocy tej umowy ciążył na Republice Słowackiej obowiązek realizacji zobowiązań wynikających ze spornej umowy, ewentualna dyskryminacja związana z preferencyjnym traktowaniem przyznanym ATEL, byłaby uzasadniona, nawet jeśli należałoby ją uznać za niezgodną z dyrektywą 2003/54.

33 Aby sprawdzić, czy okoliczność ta zachodzi w niniejszym przypadku, należy zbadać, czy preferencyjny dostęp udzielony ATEL można uznać za inwestycję wchodzącą, w danym okresie, w zakres obowiązywania wspomnianej umowy. Wyłącznie w takim przypadku należy zbadać, czy Republika Słowacka mogła rozwiązać sporną umowę, nie naruszając tej umowy.

34 Zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. c) umowa w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji znajduje zastosowanie do inwestycji, zdefiniowanych jako „wszelkie rodzaje aktywów", a w szczególności do „roszcze[ń] [pieniężnych] i praw do wszelkich świadczeń mających wartość ekonomiczną".

35 W niniejszej sprawie, ponosząc ponad 50% kosztów budowy linii przesyłowej z Krosna (Polska) do Lemesany (Słowacja), ATEL mogła nabyć na tej linii prawo przesyłania energii w ramach określonej zdolności przesyłowej. Innymi słowy, zobowiązanie po stronie SEPS do przyznania ATEL, na jej prośbę, zdolności przesyłowej jest częścią wynagrodzenia przewidzianego umową jako świadczenie wzajemne w stosunku do finansowego udziału ATEL w budowie linii przesyłowej, której sprawa dotyczy.

36 W tych okolicznościach prawo przesyłania nabyte przez ATEL ma w oczywisty sposób wartość gospodarczą, ponieważ gwarantuje jej, w odniesieniu do określonej zdolności przesyłowej, dostęp do słowackiego sytemu przesyłowego konieczny w celu sprzedaży energii elektrycznej w Polsce via Węgry.

37 W konsekwencji – jak wskazał w pkt 71 opinii rzecznik generalny ? inwestycja poczyniona przez ATEL winna zostać uznana za inwestycję w rozumieniu art. 1 lit. c) umowy w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji, które Republika Słowacka jest zobowiązana chronić, na podstawie art. 4 ust. 1 i 2 tej umowy.

38 Pozostaje zatem zbadać, czy ewentualne rozwiązanie spornej umowy przez SEPS pociągnęłoby za sobą, w świetle zobowiązań międzynarodowych Republiki Słowackiej, naruszenie tej umowy przez to państwo członkowskie.

39 Wbrew temu, co podnosi Republika Słowacka, Komisja jest w tym zakresie zdania, że rozwiązanie umowy nie jest sprzeczne ani z art. 4 ust. 2 tej umowy, przewidującym równe i sprawiedliwe traktowanie inwestycji, ani z jej art. 6, ponieważ nie stanowi wywłaszczenia w rozumieniu tego postanowienia.

40 Należy przypomnieć w tym względzie, że chociaż wykładnia umowy w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji nie należy do właściwości Trybunału, trzeba jednak zbadać okoliczności umożliwiające określenie, czy umowa ta przewiduje po stronie Republiki Słowackiej zobowiązanie, które w rozumieniu art. 307 akapit pierwszy WE mogło być naruszone postanowieniami traktatu WE.

41 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem art. 307 akapit pierwszy WE ma na celu sprecyzowanie zgodnie z zasadami prawa międzynarodowego, wynikającymi w szczególności z art. 30 ust. 4 lit. b) Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów z dnia 23 maja 1969 r., że stosowanie traktatu WE nie narusza zobowiązań danego państwa członkowskiego do przestrzegania praw państw trzecich wynikających z wcześniejszej konwencji i dochowania odpowiadających im obowiązków (zob. podobnie wyrok z dnia 14 października 1980 r. w sprawie 812/79 Burgoa, Rec. s. 2787, pkt 8).

42 Poza tym celem stwierdzenia, czy wcześniejsza konwencja międzynarodowa może mieć pierwszeństwo przed normą prawa wspólnotowego, należy zbadać, czy nakłada ona na państwo członkowskie obowiązki, których wykonania mogą się nadal domagać państwa trzecie będące stronami konwencji (wyrok z dnia 2 sierpnia 1993 r. w sprawie C-158/91 Levy, Rec. s. I-4287, pkt 13).

43 Zdaniem Republiki Słowackiej umowa w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji wymaga, by utrzymała ona w mocy zobowiązanie SEPS do zagwarantowania ATEL priorytetowego dostępu do linii przesyłowej, której dotyczy sporna umowa.

44 Należy przypomnieć, że w wyroku z dnia 4 lipca 2000 r. wydanego w sprawie C-62/98 Komisja przeciwko Portugalii, Rec. s. I-5171, pkt 49, Trybunał uściślił, że chociaż w ramach art. 307 WE państwo członkowskie ma swobodę wyboru środków, jakie zastosuje w celu wyeliminowania niezgodności pomiędzy konwencją ratyfikowaną

przed przystąpieniem do Wspólnoty a traktatem WE, to jednak, jeśli państwo członkowskie napotka trudności, które uniemożliwią dostosowanie umowy, nie można wykluczyć konieczności jej wypowiedzenia.

45 W wyroku tym Trybunał stwierdził również, że ponieważ umowa, której sprawa dotyczy, zawierała klauzulę wyraźnie przewidującą możliwość jej wypowiedzenia, wypowiedzenie tej umowy przez Republikę Portugalską nie naruszało praw, które na jej podstawie służyły Republice Angoli (ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Portugalii, pkt 46).

46 Należy niemniej jednak stwierdzić, że sporna umowa nie zawiera żadnej klauzuli dotyczącej możliwości jej wypowiedzenia.

47 Jeśli chodzi o istniejącą po stronie Republiki Słowackiej możliwość rozwiązania spornej umowy zgodnie z art. 6 umowy w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji, należy wskazać, że postanowienie to przewiduje szeroko zakrojoną ochronę inwestycji, nie tylko przed bezpośrednim i pośrednim wywłaszczeniem, ale również przed działaniami o tym samym co wywłaszczenie skutku.

48 Tym samym w zakresie, w jakim takie rozwiązanie umowy skutkowałoby pozbawieniem ATEL wynagrodzenia, które umowa ta przewiduje jako świadczenie wzajemne w stosunku do jej udziału finansowego w budowie linii przesyłowej łączącej Krosno i Lemesany, tego rodzaju działanie naruszałoby prawa ATEL i miałoby w związku z tym taki sam skutek jak wywłaszczenie w rozumieniu art. 6 umowy w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji.

49 Z pewnością przytoczony art. 6 ustanawia również prawo do odszkodowania z powodu naruszenia prawa inwestora do niepodlegania wywłaszczeniu. Niemniej jednak obowiązek wypłaty odszkodowania w przypadku wywłaszczenia nie zwalnia Republiki Słowackiej z obowiązku wyłączenia od wywłaszczenia inwestycji chronionych na mocy umowy w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji.

50 Należy dodać, jak zauważył rzecznik generalny w pkt 105 opinii, że Republika Słowacka nie może zmienić postanowień ani skutków spornej umowy za pomocą swego ustawodawstwa, ani też pozbawić jej skuteczności prawnej. Ustawodawstwo słowackie, które stwierdzałoby, że umowy zapewniające priorytetowy dostęp do systemu przesyłowego są nieważne i bezskuteczne, nie zmieniłoby faktu, że SEPS pozostawałaby prawnie związana sporną umową. W konsekwencji jedynym sposobem na wywiązanie się przez Republikę Słowacką z jej obowiązku byłoby przyjęcie przepisów odnoszących się do SEPS i uniemożliwiających jej wykonywanie tej umowy, co z kolei stanowiłoby pośrednie wywłaszczenie z prawa do przesyłania służącego ATEL.

51 Mając na uwadze powyższe rozważania, należy stwierdzić, że przyznany ATEL priorytetowy dostęp do systemu przesyłowego może zostać uznany za inwestycję chronioną na mocy umowy w sprawie wspierania i wzajemnej ochrony inwestycji oraz że zgodnie z art. 307 akapit pierwszy WE nie naruszają go postanowienia traktatu WE.

52 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że nawet jeśli przyznany ATEL priorytetowy dostęp do systemu przesyłowego nie jest zgodny z dyrektywą 2003/54, korzysta on z ochrony na podstawie art. 307 akapit pierwszy WE.

53 W konsekwencji skargę Komisji należy oddalić.

W przedmiocie kosztów

54 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Republika Słowacka wniosła o obciążenie Komisji kosztami postępowania, a ta przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

1) Skarga zostaje oddalona.

2) Komisja Europejska zostaje obciążona kosztami postępowania.

Podpisy